PRZEGLĄD PRASY ZAGRANICZNEJ

CODZIENNY BIULETYN WYDZIAŁU PRASOWEGO

MINISTERSTWA SPRAW ZAGRANICZNYCH

Rok V. Warszawa, piątek 7 marca 1930 r. Nr. 55

SPRAWY POLSKIE

SYTUACJA POLITYCZNA W POLSCE. POLSKA A NIEMCY.

Berliner Tageblatt 5.III., informując w koresp. z Waszyngtonu o przedstawieniu się min. Filipowicza prezydentowi Hooverowi w nowym charakterze ambasadora Rzplitej Polskiej, podkreśla z przemówienia ambas. Filipowicza ustęp, w którym mowa jest, iż podniesienie poselstw obu krajów do rangi ambasad „przyczyni się do wzmocnienia poczucia bezpieczeństwa w środkowej i wschodniej Europie". Hoover — pisze koresp. — widocznie rozmyślnie niedosłyszał i w swojej odpowiedzi pominął tę „do pewnego stopnia niezwykłą uwagę". Koresp. w d. c. zapytuje, „co miało być celem tego wystąpienia polskiego i co mają wspólnego Stany Zjedn. z pezpieczeństwem w Europie wschodniej? Widocznie Polska nie straciła jeszcze wcale nadziei na to, że uda jej się wpłynąć na nastroje społeczeństwa amerykańskiego po myśli jej nieusprawiedliwonych pretensyj terytorjalnych. Dotychczas ta kampanja polska nie dawała żadnych wyników, i, o ile pozory nie mylą, pozostanie bezskuteczną i nadal, niezależnie od tego, że Polska ma w Waszyngtonie ambasadora".

Journal des Débats 4.III. zamieszcza artykuł, zatytułowany: „Francuzi, Niemcy i Polacy", w którym omawia poświęcony zjazdowi katolików niemieckich i francuskich — artykuł Foerstera w „Die Zeit"; Foerster wyraził pogląd, iż zupełnemu zbliżeniu francusko - niemieckiemu stoi na przeszkodzie kwestja granic polsko - niemieckich. „Journal des Débats" zaznacza, iż głównym celem wspomnianego zjazdu — ze strony Niemców — było wysunięcie kwestyj politycznych i temu celowi wszystko zostało podporządkowane. Dążenia katolików francuskich do pogodzenia Polaków z Niemcami są zatem tylko iluzją; kwestja granic wschodnich w tym stopniu bowiem opanowała umysły Niemców, że żadna interwencja nie może tu być skuteczną. „Jeśli katolicy francuscy myślą — pisze dziennik — iż podjęta przez nich akcja przyczyni się do pacyfikacji — to są w błędzie; akcja taka może mieć tylko za skutek pewną niechęć i rozczarowanie wśród naszych przyjaciół i sprzymierzeńców — Polaków, którzy nie mogą brać pod uwagę tego, iż akcja ta przez katolików francuskich podjęta została w najlepszej wierze".

ZAGADNIENIA OGÓLNE

ANGLJA A Z. S. R. R. SYTUACJA POLITYCZNA W Z. S. R. R.

The Daily Telegraph 1.III. występuje w art. wst. z ostrą krytyką przeciwko rozporządzeniu rządowemu, zabraniającemu armji wzięcia udziału w modłach na intencję prześladowanych chrześcijan w Rosji sowieckiej. Autor domaga się cofnięcia tego rozporządzenia.

The Daily News 4.III. pisze w art. wst., że rozporządzenie o nieodprawianiu modłów w armji na intencję prześladowanych chrześcijan w Rosji jest celowe; w przeciwnym razie ceremonje te byłyby interpretowane w Rosji, jako rozmyślne prowokowanie nastroju antyrosyjskiego w armji i mogłyby przynieść samym prześladowanym więcej szkody, niż korzyści.

The Sunday Times 2.III. zamieszcza artykuł kpt. J. de V. Loder'a, (który niedawno powrócił z Rosji) p. n. „Czy rządy sowieckie utrzymają się przy władzy?" Autor jest zdania, że wprowadzenie doktryny komunistycznej w życie i oparcia na niej państwa jest niemożliwe. Natomiast, ludzie rządzący obecnie mo-

gą utrzymać się przy władzy, gdyż do pewnego stopnia dostosowują się oni do rzeczywistości. Autor nie wierzy w możliwość przewrotu rewolucyjnego w Z. S. R. R., o ile nie będzie wielkiego głodu, lub przegranej wojny. Zaburzenia w armji, zdaniem jego, nie doprowadzą do zmiany régime'u, który opiera się na organizacji partyjnej.

The Daily Telegraph 4.III. Koresp. z Berlina sygnalizuje, że Stalin cofnął swe rozporządzenie o kolektywizacji rolnictwa, zaznaczając, że chłop rosyjski odniósł w ten sposób wielkie zwycięstwo nad bolszewizmem.

Le Matin 5.III. twierdzi, iż eksterminacyjna polityka Sowietów w stosunku do chłopów, której ostrzejszy kurs ostatnio dał się znów zaobserwować — czyni nieuniknioną wielką katastrofę na terenie Rosji. Dziennik zaznacza, iż nie można jednak określić terminu tej spodziewanej katastrofy, ciemne masy chłopstwa rosyjskiego są bowiem zupełnie nieobliczalne i zagadkowe.

SYTUACJA POLITYCZNA WE FRANCJI.

Journal des Débats 4.III. twierdzi, iż dla poprawy stosunków politycznych Francji zbędna jest jakakolwiek reforma konstytucji, wystarczy bowiem tylko logiczne ustosunkowanie się do zasad systemu parlamentarnego; na pierwszy rzut oka widać, iż zagarnięcie przez legislatywę atrybucji wykonawczych jest anomalją, z której każdy logicznie myślący człowiek zdaje sobie sprawę.

Journal de Genève 4.III. w korespondencji z Paryża wyraża pogląd, iż Francja, by utrzymać swą tężyznę, musi zmienić ustosunkowanie się izb do gabinetu. Konieczność tę rozumie już cała opinja francuska; reforma więc w tym względzie winna nastąpić możliwie najszybciej. Nie będzie ona, zdaniem autora, wymagała zasadniczych zmian konstytucyjnych, wystarczy bowiem ustalenie, iż Izba, wyraziwszy raz rządowi zaufanie — nie może mu tego zaufania odmówić w czasie trwania swej kadencji.

L'Humanité 4.III. twierdzi, iż rząd Tardieu powołany został pod wpływem emigracyjnych kół rosyjskich i że naczelnem jego zadaniem jest walka przy pomocy Polski i Rumunji z Sowietami.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA NA LITWIE.

Lietuvos Aidas 5.III. zamieszcza artykuł, podpisany przez „Przyjaciela faszystów włoskich", w którym autor usiłuje dowieść konieczności ściślejszego zbliżenia Litwy do Włoch, a to ze względu na to, że Włochy już w pierwszych latach niepodległości państwa litewskiego przesyłały na Litwę transporty broni oraz z tego względu, że Włochy — zdaniem autora — mogą być pomocne Litwie w jej walce o odzyskanie Wilna.

W końcu artykułu autor zapowiada, że w dalszych artykułach rozprawi się z przeciwnikami zbliżenia litewsko - włoskiego, będącymi stronnikami unji z Polską.

Lietuvos Aidas 5.III. w art. wst., omawiającym na przykładzie Hiszpanji i Francji złe strony ustroju parlamentarnego dla celów pracy państwowej twórczej, twierdzi, że „Litwa nie może sobie pozwolić na luksus wprowadzenia w kraju ustroju parlamentarnego, a to, by nie doprowadzić narodu litewskiego nad skraj przepaści".

Lietuvos Žinios 5.III. występuje przeciwko zaprowadzeniu na Litwie monopolu zapałczanego, motywując swoje stanowisko tem, że wprowadzenie monopolu przyczyni się do zwiększenia liczby bezrobotnych i podrożenia zapałek, co odbije się ujemnie zarówno na budżecie państwowym jak i na sytuacji ekonomicznej ludności.

Lietuvos Aidas 5.III. w odcinku omawia ostatnie wydawnictwo zarządu kolei litewskich, zawierające sprawozdanie o rozwoju kolei państwa litewskiego za okres ubiegłego dziesięciolecia. W r. 1919 Litwa posiadała 79 parowozów, 60 wagonów osobowych i 776— towarowych; w końcu zaś 1928 liczby te wzrosły do: 169 parowozów, 336 wagonów osobowych i 3911 — towarowych.

Königsb. Hart. Ztg. 1.III. w notatce p. t. „Przedstawienia niemieckie w teatrze kowieńskim" informuje o dojściu do porozumienia między teatrami w Kłajpedzie i Kownie, na podstawie którego trupa teatru kłajpedzkiego wystąpi w teatrze kowieńskim, dając sztuki autorów niemieckich w języku niemieckim. Wzamian za to wystąpi w teatrze kłajpedzkim opera kowieńska. Porozumienie to ogólnie uważane jest jako oznaka zbliżenia litewsko-kłajpedzkiego.

FRANCJA A CZECHOSŁOWACJA.

Le Petit Parisien 5.III. z okazji 80-cio lecia Masaryka zamieszcza obszerny artykuł, zawierający jego życiorys oraz ocenę działalności. Artykuł ten, utrzymany w tonie niezwykle serdecznym, opatruje dziennik następującem zakończeniem: „Rocznica urodzin Masaryka, który przedstawił aljantom plan przebudowy Europy i zdobył niepodległość Czechosłowacji, bez której nie mogłyby się rozwijać ani Jugosławja, ani Polska — jest nietylko świętem narodowem Czechosłowacji, ale jest dniem pamiętnym dla całej Europy. Francja w dniu tym jednomyślnie przyłącza się do hołdu, należnego, temu wielkiemu człowiekowi".

Le Matin 5.III. zamieszcza w serdecznym tonie utrzymaną dłuższą notatkę, poświęconą Masarykowi; dziennik nazywa go duchowym twórcą rewolucji, dzięki której pozostające pod panowaniem austrjackiem narody słowiańskie rozpoczęły żyć własnem życiem państwowem. W zakończeniu dziennik przypomina wypowiedziane przez Masaryka słowa, że Francja i Czechy tak w złych jak i w dobrych chwilach — mogą na siebie liczyć wzajemnie.

SYTUACJA POLITYCZNA W HISZPANJI.

La Nacion 27.II. porównywa działalność minionej dyktatury ze stanem obecnym i stwierdza, że dyktatura zdziałała wiele, natomiast obecnie jest tylko walka stronnictw.

ła utrzymać się przy władzy, ... nia dostosowują się oni do rzeczywist... wierzy w możliwość przewrotu ... S. R. R., o ile nie będzie wielkie... nej wojny. Zaburzenia w armji, ... prowadzą do zmiany régime'u, ... organizacji partyjnej.

The Daily Telegraph 4.III. ... analizuje, że Stalin cofnął swe ... lektywizacji rolnictwa, zaznaczając, że ... odniósł w ten sposób wielkie zwy... wizmem.

Le Matin 5.III. twierdzi, iż ... lityka Sowietów w stosunku do chłop... szy kurs ostatnio dał się znów zaobs... nieuniknioną wielką katastrofę na tere... nik zaznacza, iż nie można jednak ok... spodziewanej katastrofy, ciemne mas... syjskiego są bowiem zupełnie niezbl... kowe.

SYTUACJA POLITYCZNA WE ...

Journal des Débats 4.III. twierdzi, ... wy stosunków politycznych Francji zbę... jakakolwiek reforma konstytucji, wystarc... tylko logiczne ustosunkowanie się do zas... parlamentarnego; na pierwszy rzut oka ... zagarnięcie przez legislatywę atrybucji ... czych jest anomalja, z której każdy logiczni... człowiek zdaje sobie sprawę.

Journal de Genève 4.III. w korespondenc... ryża wyraża pogląd, iż Francja, by utrzymać ... żyzne, musi zmienić ustosunkowanie się izb do ... netu. Konieczność tę rozumie już cała opinja ... ska; reforma więc w tym względzie winna ... możliwie najszybciej. Nie będzie ona, zdaniem ... ra, wymagała zasadniczych zmian konstytucyj... wystarczy bowiem ustalenie, iż Izba, wyraziwszy ... rządowi zaufanie — nie może mu tego zaufania ... mówić w czasie trwania swej kadencji.

L'Humanité 4.III. twierdzi, iż rząd Tardieu ... wołany został pod wpływem emigracyjnych kół ros... skich i że naczelnem jego zadaniem jest walka pr... pomocy Polski i Rumunji z Sowietami.

SYTUACJA POLITYCZNA I GOSPODARCZA NA LITWIE.

Lietuvos Aidas 5.III. zamieszcza artykuł, podpi... sany przez „Przyjaciela faszystów włoskich", w któ... rym autor usiłuje dowieść konieczności ściślejszego zbliżenia Litwy do Włoch, a to ze względu na to, że Włochy już w pierwszych latach niepodległości pań... stwa litewskiego przesyłały na Litwę transporty bro... ni oraz z tego względu, że Włochy — zdaniem auto... ra — mogą być pomocne Litwie w jej walce o odzy... skanie Wilna.

W końcu artykułu autor zapewnia, że w dal... szych artykułach rozprawi się z przeciwnikami zbli... żenia litewsko-włoskiego, jedynymi stronnikami unji z Polską.